

Про затвердження Положення про функціонування фондових бірж

Рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 19 грудня 2006 року N 1542

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
18 січня 2007 р. за N 35/13302

Із змінами і доповненнями, внесеними
рішеннями Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 6 жовтня 2008 року N 1110,
від 5 березня 2009 року N 246

Відповідно до пунктів 1, 7, 8, 13 частини другої статті 7, пунктів 2, 7, 13 статті 8 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні", статей 23 - 26 Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності", Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом" Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку **ВИРІШИЛА:**

1. Затвердити Положення про функціонування фондових бірж (додається).
2. Фондовим біржам привести свою діяльність у відповідність до вимог цього Положення протягом дев'яти місяців після набрання чинності цим Положенням.
3. Визнати таким, що втратило чинність, Положення про регулювання діяльності фондових бірж та торговельно-інформаційних систем, затверджене наказом Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 15.01.97 N 9, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 03.02.97 за N 20/1824 (із змінами), у частині, що регулює діяльність фондових бірж.
4. Керівнику апарату Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі - Керівник апарату Комісії) Непрану М. І. забезпечити: подання цього рішення на реєстрацію до Міністерства юстиції України; публікацію цього рішення відповідно до законодавства.
5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Керівника апарату Комісії Непрана М. І.

Голова Комісії

А. Балюк

ПОГОДЖЕНО:

**В. о. Голови Державного комітету
України з питань регуляторної
політики та підприємництва**

К. Ващенко

**Голова Державного комітету
фінансового моніторингу України**

С. Г. Гуржій

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку
від 19 грудня 2006 р. N 1542

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
18 січня 2007 р. за N 35/13302

Положення про функціонування фондових бірж

Це Положення розроблено відповідно до Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України, статей 23 - 26 Закону України "Про цінні папери та фондовий ринок", пунктів 1, 7, 8, 13 частини другої статті 7, пунктів 2, 7, 13 статті 8 Закону України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні", Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності", Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом".

Це Положення визначає основні засади та вимоги до функціонування фондових бірж в Україні.

Розділ I. Загальні положення

1. Терміни, які використовуються в цьому Положенні, вживаються в такому значенні:

біржова угода - зафіксоване фондовою біржею одночасне прийняття учасниками біржових торгів прав і зобов'язань щодо купівлі-продажу за відповідними цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, які виникають при співзіставленні умов зареєстрованих фондовою біржею заявок на купівлю із заявками на продаж цих учасників торгів;

біржові торги - організоване укладання на фондовій біржі угод щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів відповідно до законодавства та правил фондової біржі;

біржовий фондовий індекс - показник, який визначає зведений курс групи лістингових цінних паперів, що котируються на фондовій біржі;

біржовий контракт - договір про виконання біржової угоди за відповідними цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, який укладається між учасниками біржових торгів;

біржовий курс цінного папера - ринкова ціна цінного папера, яка визначається за результатами біржових торгів на підставі виконаних біржових контрактів, у яких передбачено, що термін їх виконання не перевищує трьох днів з моменту їх укладання;

(абзац шостий пункту 1 розділу I у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 06.10.2008 р. N 1110)

біржовий список - документ фондової біржі, який містить інформацію щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів, які в конкретний момент часу на відповідну дату допущені до торгівлі на фондовій біржі за категорією лістингових цінних паперів або за категорією позалістингових цінних паперів та інших фінансових інструментів;

біржовий реєстр - складова біржового списку, що містить інформацію щодо лістингових цінних паперів;

допуск до торгівлі - сукупність процедур щодо внесення цінних паперів та інших фінансових інструментів до біржового списку;

заявка - подана учасником біржових торгів згідно з правилами фондової біржі пропозиція на купівлю чи продаж цінних паперів та інших фінансових інструментів, яка містить умови угоди; зареєстрована фондовою біржею заявка учасника біржових торгів є згодою цього учасника укласти біржову угоду та виконати біржовий контракт;

електронна торговельна система - сукупність організаційних, технологічних та технічних засобів, що використовуються фондовою біржею для забезпечення укладання біржових угод та виконання біржових контрактів за цінними паперами та іншими фінансовими інструментами;

інформаційна взаємодія - обмін інформацією між фондовими біржами, яка ними узгоджена за складом, формою та структурою даних, періодичністю формування та передачі;

(пункт 1 розділу I доповнено новим абзацом дванадцятим згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246,

у зв'язку з цим абзаци дванадцятий - двадцять шостий уважати відповідно абзацами тринадцятим - двадцять сьомим)

котирувальний список - складова біржового реєстру, який містить інформацію щодо цінних паперів відповідного рівня лістингу;

лістингові цінні папери - цінні папери, які пройшли процедуру лістингу на фондовій біржі, внесені до біржового реєстру як такі, що відповідають вимогам відповідного рівня лістингу, згідно з цим Положенням та правилами фондової біржі;

лот - установлена фондовою біржею мінімальна кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, яка може бути продана чи куплена під час торговельної сесії;

(пункт 1 розділу I доповнено новим абзацом п'ятнадцятим згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246,

у зв'язку з цим абзаци п'ятнадцятий - двадцять сьомий
уважати відповідно абзацами шістнадцятим - двадцять восьмим)

маніпулювання - дії учасника або групи учасників біржових торгів, направлені на створення оманливої уяви активної торгівлі або надання недостовірної інформації про цінні папери, їхнього емітента, ціни на цінні папери (включаючи інформацію, наведену в рекламі) для підняття або зниження цін з метою спонукання інших учасників торгів до купівлі або продажу цінних паперів за цінами, які не відповідають їхнім ринковим значенням;

маркет-мейкер - член фондової біржі, який згідно з правилами фондової біржі зобов'язується підтримувати ліквідність ринку відповідних цінних паперів та інших фінансових інструментів, які допущені до біржових торгів;

нестандартна біржова угода - угода, що не відповідає правилам фондової біржі;

позалістингові цінні папери - цінні папери, які допущені до торгівлі на фондовій біржі без унесення до біржового реєстру;

призупинення торгівлі - процедура, що призводить до заборони протягом певного строку оголошувати заявки, укладати біржові угоди та виконувати біржові контракти щодо цінних паперів та інших фінансових інструментів;

припинення торгівлі - процедура виключення цінного папера або іншого фінансового інструмента із біржового списку;

ринкова капіталізація емітента - ринкова вартість акцій емітента, яка визначається шляхом множення курсу акцій цього емітента, що склався на фондовій біржі, на кількість цих акцій;

спред вертикальний - різниця між максимальною та мінімальною ціною, яка міститься в пропозиціях на продаж, або між максимальною та мінімальною ціною, яка міститься в пропозиціях на купівлю цінних паперів та інших фінансових інструментів;

(пункт 1 розділу I доповнено новим абзацом двадцять третім згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246)

спред горизонтальний - різниця між максимальною ціною, яка міститься в пропозиціях на продаж, та мінімальною ціною, яка міститься в пропозиціях на купівлю цінних паперів та інших фінансових інструментів;

(пункт 1 розділу I доповнено новим абзацом двадцять четвертим згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246,

у зв'язку з цим абзаци двадцять третій - двадцять восьмий
уважати відповідно абзацами двадцять п'ятим - тридцятим)

торговельний день - визначений фондовою біржею робочий день, протягом якого здійснюються біржові торги;

торговельна сесія - визначений фондовою біржею період часу торговельного дня, протягом якого на фондовій біржі здійснюється укладання біржових угод;

уповноважений представник учасника біржових торгів - фізична особа, яка від імені учасника торгів оголошує заявки та укладає біржові угоди;

учасник біржових торгів - член фондової біржі, а також у випадках, передбачених законодавством України, інші особи та державні органи, які згідно з правилами фондової біржі отримали право оголошувати заявки та укладати біржові угоди;

член фондової біржі - юридична особа, яка має ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з торгівлі цінними паперами, і отримала цей статус в порядку, встановленому фондовою біржею.

Інші терміни, які вживаються в цьому Положенні, використовуються відповідно до законодавства України.

2. Основними засадами функціонування фондової біржі є:

створення умов щодо конкурентного ціноутворення на цінні папери та інші фінансові інструменти шляхом зосередження попиту та пропозицій на їх купівлю-продаж;

підтримання цілісності та стабільності ринку цінних паперів шляхом запровадження справедливих та рівних для всіх учасників біржових торгів правил поведінки;

забезпечення прозорості ринку цінних паперів через оприлюднення інформації, що характеризує кон'юнктуру ринку;

забезпечення інформування учасників біржових торгів та інвесторів щодо емітентів та їхніх цінних паперів;

застосування ефективних технологій укладання біржових угод та виконання біржових контрактів, що відповідають міжнародним стандартам;

забезпечення функціонування фондової біржі на постійно діючій основі;

забезпечення захисту учасників біржових торгів та інвесторів від зловживань шляхом установлення вимог щодо допуску до торгівлі, застосування процедур нагляду, контролю та накладання санкцій за порушення.

3. До функцій фондової біржі належать:

установлення правил проведення біржових торгів цінними паперами та іншими фінансовими інструментами;

організація та проведення регулярних біржових торгів;

організаційне, технологічне та технічне забезпечення проведення біржових торгів;

установлення процедур лістингу та делістингу, допуску до торгівлі на фондовій біржі;

ведення переліку учасників торгів, фіксація оголошених заявок, укладених біржових угод та контроль за виконанням біржових контрактів;

ведення переліку цінних паперів та інших фінансових інструментів, унесених до біржового списку;

обмін інформацією з депозитарними та розрахунково-кліринговими установами для забезпечення виконання біржових контрактів;

зберігання документів щодо укладення біржових угод і виконання біржових контрактів в депозитарній системі;

здійснення діяльності з проведення клірингу та розрахунків за договорами щодо похідних (деривативів), які укладаються на організаторі торгівлі;

здійснення контролю за дотриманням членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством, правил фондової біржі;

відповідне реагування на виявлені порушення законодавства про цінні папери та правил фондової біржі;

здійснення фінансового моніторингу згідно з вимогами законодавства;

надання інформаційних послуг щодо організації торгівлі цінними паперами та іншими фінансовими інструментами;

оприлюднення інформації відповідно до законодавства України.

4. Фондова біржа набуває статусу юридичної особи в порядку, визначеному законодавством України, та здійснює діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку на підставі ліцензії, що видається Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі - Комісія) у встановленому порядку.

5. Електронна торговельна система повинна забезпечувати:

приймання, обробку та передачу від учасників біржових торгів заявок на купівлю-продаж допущених до торгівлі цінних паперів та інших фінансових інструментів, фіксацію укладених біржових угод;

підготовку та передачу інформації, необхідної для виконання біржових контрактів;

захист інформації (у тому числі на електронних носіях), що стосується укладання біржових угод та виконання біржових контрактів, від втрати або несанкціонованого доступу;

формування та підтримку баз даних про хід та результати біржових торгів з фіксацією часу оголошення учасниками біржових торгів заявок та укладання біржових угод.

Розділ II. Правила фондової біржі

1. Правила фондової біржі, а також зміни до них затверджуються біржовою радою та реєструються Комісією.

Правила фондової біржі, а також зміни до них є дійсними після їх реєстрації в Комісії згідно з вимогами законодавства України.

2. Правила фондової біржі можуть міститися в одному документі або складатися з окремих документів фондової біржі.

3. Правила фондової біржі складаються з таких порядків:

організації та проведення біржових торгів;

лістингу та делістингу цінних паперів;

допуску членів фондової біржі та інших осіб до біржових торгів;

котирування цінних паперів та оприлюднення їх біржового курсу;

розкриття інформації про діяльність фондової біржі та її оприлюднення;

розв'язання спорів між членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно з законодавством;

здійснення контролю за дотриманням членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством, правил фондової біржі;

накладення санкцій за порушення правил фондової біржі.

Фондова біржа може встановлювати особливості організації та проведення біржових торгів відповідним видом цінного паперу або іншого фінансового інструменту.

4. Правила фондової біржі є обов'язковими для виконання членами фондової біржі, учасниками біржових торгів, емітентами, цінні папери яких унесені до біржового реєстру.

5. Фондова біржа самостійно встановлює розміри оплати за послуги, що надаються фондовою біржею. Перелік видів послуг, що надаються фондовою біржею, із зазначенням розміру оплати за ними, обов'язково оприлюднюється на власному веб-сайті фондової біржі (у цілодобовому режимі), а також можуть бути оприлюднені в періодичному друкованому виданні фондової біржі та/або офіційному друкованому виданні Комісії.

6. У статуті фондової біржі мають відображатися вимоги щодо діяльності органів фондової біржі, до компетенції яких належать виконання функцій та прийняття рішень, передбачених правилами фондової біржі.

Розділ III. Організація та проведення біржових торгів

1. Фондова біржа забезпечує умови для проведення регулярних біржових торгів на постійно діючій основі кожного торговельного дня, який є робочим згідно із законодавством України.

Торговельний день не може починатися пізніше 10-00 години і закінчуватися раніше 16-00 години за київським часом. Протягом торговельного дня може відбуватися кілька торговельних сесій.

2. Правила фондової біржі щодо порядку організації та проведення біржових торгів повинні визначати:

процедуру проведення біржових торгів;

вимоги до учасників біржових торгів;

вимоги до уповноважених представників учасників біржових торгів, їх права й обов'язки;

процедуру укладання біржових угод, включаючи процедуру подання заявок;

процедуру використання електронної торговельної системи (у разі наявності) та процедуру доступу учасників біржових торгів до користування цією системою;

процедуру формування переліку заявок учасників біржових торгів, який повинен містити щонайменше такі дані: номер заявки; найменування учасника торгів, який оголосив заявку; умови заявки; дату та час реєстрації заявки;

процедуру формування переліку укладених біржових угод, який повинен містити щонайменше такі дані: реєстраційний номер угоди; сторони угоди; дату і час фіксації угоди; реквізити цінного папера або іншого фінансового інструменту, щодо якого було укладено угоду; суму угоди; кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів, щодо яких було укладено угоду; ціну цінного папера або іншого фінансового інструменту, за якою було укладено угоду;

процедуру оформлення та обліку документів, які використовуються при укладанні біржової угоди та виконанні біржових контрактів;

процедуру запобігання маніпулюванню та укладанню нестандартних біржових угод;

процедури, що застосовуються фондовою біржею у разі виникнення в ході торговельної сесії надзвичайних ситуацій, включаючи опис таких ситуацій;

порядок прийняття рішень про призупинення, припинення та поновлення торгівлі;

порядок призупинення та припинення торгівлі за рішенням уповноважених державних органів;

порядок допуску до торгівлі на фондовій біржі без внесення до біржового реєстру;

порядок здійснення діяльності маркет-мейкера.

3. Порядки організації та проведення біржових торгів на первинному та вторинному ринках встановлюються окремо.

4. Допуск цінних паперів та інших фінансових інструментів до торгівлі на фондовій біржі здійснюється шляхом їх внесення до біржового списку.

Цінні папери та інші фінансові інструменти, обіг яких здійснюється на фондовій біржі, можуть перебувати у біржовому списку цієї фондової біржі не більше 60 календарних днів без проведення за ними біржових торгів. У разі не проведення біржових торгів протягом 60 календарних днів за цінними паперами та іншими фінансовими інструментами такі цінні папери та інші фінансові інструменти виключаються із біржового списку.

(пункт 4 розділу III доповнено абзацом другим згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246)

5. До біржового списку можуть бути внесені цінні папери в процесі їх відкритого (публічного) розміщення.

6. Біржовий список повинен містити щонайменше такі дані: найменування та ідентифікаційний код за ЄДРПОУ емітента; міжнародний ідентифікаційний номер (у разі, коли його наявність передбачена законодавством), вид цінного папера або іншого фінансового інструменту; номінальну вартість; кількість цінних паперів або інших фінансових інструментів відповідного виду в обігу; кількість цінних паперів у випуску (для облігацій); дані щодо державної реєстрації випуску цінного паперу та іншого фінансового інструменту (у разі, якщо державна реєстрація випуску передбачена законодавством); рівень лістингу; дату внесення (виключення) цінного папера або іншого фінансового інструменту до (з) біржового списку.

7. Допуск до торгівлі без внесення до біржового реєстру може здійснюватися за ініціативою емітента, члена фондової біржі, фондової біржі, компанії з управління активами (щодо цінних паперів інститутів спільного інвестування, які містяться в управлінні компанії з управління активами), іншої особи, у тому числі державного органу, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством.

Вимоги щодо внесення цінних паперів та інших фінансових інструментів до біржового списку без унесення до біржового реєстру встановлюються фондовою біржею відповідно до правил фондової біржі.

Не допускається внесення до біржового списку цінних паперів та інших фінансових інструментів, емітенти яких визнані банкрутом або щодо яких застосовується ліквідаційна процедура.

(пункт 7 розділу III доповнено новим абзацом третім згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246, у зв'язку з цим абзац третій уважати абзацом четвертим)

Правила фондової біржі повинні передбачати можливість проведення біржових торгів за участю державних органів для випадків, передбачених законодавством.

8. Припинення торгівлі на фондовій біржі може бути здійснено фондовою біржею за таких підстав:

припинення емітента;

невідповідності емітента та його цінних паперів вимогам цього Положення, правилам фондової біржі, що визначають умови перебування в біржовому реєстрі за відповідним рівнем лістингу;

невідповідності вимогам правил фондової біржі, що визначають умови перебування у біржовому списку як позалістингових цінних паперів;

прийняття Комісією рішення про анулювання випуску;

визнання емісії недобросовісною;

призупинення, припинення Комісією обігу та укладання угод за цінними паперами емітента;

закінчення строку обігу цінних паперів;

за заявою ініціатора внесення до біржового списку (для позалістингових цінних паперів);

за заявою емітента (для лістингових цінних паперів), з урахуванням порядку лістингу та делістингу.

Розділ IV. Лістинг та делістинг цінних паперів на фондовій біржі

1. Цінні папери, які пройшли процедуру лістингу, заносяться до біржового реєстру до відповідного котирувального списку за рівнем лістингу.

Цінні папери, що не відповідають вимогам лістингу, заносяться до біржового списку як позалістингові цінні папери.

2. Лістингові цінні папери мають перший або другий рівень лістингу.

Унесення цінних паперів до біржового реєстру здійснюється лише за ініціативи емітента цих цінних паперів.

3. Унесення та перебування цінних паперів у котирувальному списку першого рівня лістингу здійснюється при дотриманні умови, визначеної пунктом 2 цього розділу, а також відповідності до таких мінімальних вимог:

3.1. Для акцій:

емітент існує не менше трьох років;

вартість чистих активів емітента складає не менше 100000000 грн.;

річний дохід від реалізації товарів, робіт, послуг за останній фінансовий рік становить не менше 100000000 грн.;

в емітента відсутні збитки за підсумками двох фінансових років з останніх трьох фінансових років;

ринкова капіталізація емітента складає не менше 100000000 грн.;

кожен з останніх 6 місяців з цінними паперами емітента укладалось не менше 10 біржових угод та виконувалось не менше 10 біржових контрактів, при цьому середньомісячна

вартість біржових угод з цінними паперами емітента протягом останніх 6 місяців складає не менше 1000000 грн.;

загальна кількість акціонерів емітента становить не менше 500 осіб.

Емітенту рекомендується дотримуватися Принципів корпоративного управління, затверджених рішенням Комісії від 11.12.2003 N 571.

3.2. Для облігацій підприємств:

емітент існує не менше трьох років;

вартість чистих активів емітента або особи, яка надає забезпечення виконання зобов'язань за випуском, складає не менше 100000000 грн.;

в емітента або особи, яка надає забезпечення повного виконання зобов'язань за випуском, відсутні збитки за підсумками двох фінансових років з останніх трьох фінансових років;

номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 10000000 грн.;

кожен з останніх 6 місяців з облігаціями емітента цієї серії випуску укладалось не менше 5 біржових угод та виконувалось не менше 5 біржових контрактів, середньомісячна вартість біржових угод з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 500000 грн.;

3.3. Для облігацій місцевих позик:

номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 3000000 грн.;

(абзац другий підпункту 3.3 пункту 3 розділу IV у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246)

середньомісячна вартість біржових угод з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 400000 грн.

3.4. Для цінних паперів інститутів спільного інвестування, у тому числі акцій корпоративних інвестиційних фондів:

(абзац перший підпункту 3.4 пункту 3 розділу IV у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246)

інститут спільного інвестування існує не менше трьох років;

вартість чистих активів інституту спільного інвестування на останню звітну дату становить не менше 20000000 грн.;

середньомісячна вартість біржових угод з цінними паперами інституту спільного інвестування протягом останніх 6 місяців складає не менше 100000 грн.

4. Унесення та перебування цінних паперів у другому рівні лістингу фондової біржі здійснюється при дотриманні умови, визначеної пунктом 2 цього розділу, а також відповідності до таких мінімальних вимог:

4.1. Для акцій:

емітент існує не менше одного року;

вартість чистих активів емітента складає не менше 50000000 грн.;

річний дохід від реалізації товарів, робіт, послуг за останній фінансовий рік становить не менше 50000000 грн.;

в емітента відсутні збитки за підсумками останнього фінансового року;

ринкова капіталізація емітента складає суму, не меншу 50000000 грн.;

кожен з останніх 6 місяців з цінними паперами емітента укладалось не менше 10 біржових угод та виконувалось не менше 10 біржових контрактів, при цьому середньомісячна вартість біржових угод з цінними паперами емітента протягом останніх 6 місяців складає не менше 250000 грн.;

загальна кількість акціонерів емітента становить не менше 100 осіб.

Емітенту рекомендується дотримуватися Принципів корпоративного управління, затверджених рішенням Комісії від 11.12.2003 N 571.

4.2. Для облігацій підприємств:

емітент існує не менше одного року;

вартість чистих активів емітента складає не менше 10000000 грн.;

в емітента або особи, яка надає забезпечення повного виконання зобов'язань за випуском, відсутні збитки за підсумками останнього фінансового року;

номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 5000000 грн.;

середньомісячна вартість біржових угод з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 150000 грн.

4.3. Для облігацій місцевих позик:

номінальна вартість серії випуску облігацій складає суму, не меншу 1000000 грн.;

(абзац другий підпункту 4.3 пункту 4 розділу IV у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246)

середньомісячна вартість біржових угод з облігаціями цієї серії випуску протягом останніх 6 місяців складає не менше 100000 грн.

4.4. Для цінних паперів інститутів спільного інвестування, у тому числі акцій корпоративних інвестиційних фондів:

(абзац перший підпункту 4.4 пункту 4 розділу IV у редакції рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246)

інститут спільного інвестування існує не менше одного року;

вартість чистих активів інституту спільного інвестування на останню звітну дату складає не менше 10000000 грн.;

середньомісячна вартість біржових угод з цінними паперами інституту спільного інвестування протягом останніх 6 місяців складає не менше 50000 грн.

5. Показники, наведені в абзацах шостому та сьомому підпункту 3.1, абзаці шостому підпункту 3.2, абзаці третьому підпункту 3.3, абзаці четвертому підпункту 3.4 пункту 3 та в абзацах шостому та сьомому підпункту 4.1, абзаці шостому підпункту 4.2, абзаці третьому підпункту 4.3, абзаці четвертому підпункту 4.4 пункту 4, визначаються фондовою біржею без урахування їх значень на інших фондових біржах.

(розділ IV доповнено новим пунктом 5 згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246, у зв'язку з цим пункти 5 та 6 уважати відповідно пунктами 6 та 7)

6. Фондова біржа може встановлювати додаткові вимоги для внесення та перебування цінних паперів у біржовому реєстрі.

7. На одній фондовій біржі цінний папір одного виду одного емітента може перебувати лише в одному рівні лістингу.

Розділ V. Допуск членів фондової біржі та інших осіб до біржових торгів

1. Правилами фондової біржі повинні визначатись:

порядок набуття статусу члена фондової біржі та припинення статусу члена фондової біржі;

права і обов'язки члена фондової біржі;

порядок ведення переліку членів фондової біржі, учасників біржових торгів та їх уповноважених представників;

порядок реєстрації уповноважених представників учасників біржових торгів;

порядок надання інформації членами фондової біржі та учасниками біржових торгів.

2. У біржових торгах можуть брати участь лише уповноважені представники учасників торгів, які мають сертифікат фахівця з торгівлі цінними паперами, отриманий у встановленому законодавством порядку.

3. Фондова біржа веде перелік членів фондової біржі, учасників торгів та їх уповноважених представників.

4. Перелік членів фондової біржі повинен передбачати щонайменше такі дані: найменування та ідентифікаційний код за ЄДРПОУ члена фондової біржі; місцезнаходження, номер телефону, факсу та e-mail члена фондової біржі; номер, дату видачі та строк дії ліцензії торговця цінними паперами; дату набуття статусу члена фондової біржі.

5. Перелік уповноважених представників учасників біржових торгів повинен передбачати щонайменше такі дані: прізвище, ім'я, по батькові представника; найменування члена фондової біржі або учасника біржових торгів, якого він представляє; найменування та дату видачі документа, на підставі якого представнику надано право укладати біржові угоди; строк повноважень представника, який не може перевищувати строку дії сертифіката фахівця з торгівлі цінними паперами, отриманого в установленому законодавством порядку.

Розділ VI. Котирування цінних паперів та оприлюднення їх біржового курсу

1. Фондова біржа повинна затвердити порядок котирування цінних паперів та інших фінансових інструментів за технологіями проведення торгів, у тому числі із застосуванням електронної системи торгів та порядок визначення біржового курсу цінних паперів.

Біржовий курс цінних паперів, визначений за результатами біржових торгів, підлягає обов'язковому оприлюдненню на власному веб-сайті фондової біржі (у цілодобовому режимі), а також може бути оприлюднений в періодичному друкованому виданні фондової біржі та/або офіційному друкованому виданні Комісії.

2. Біржова угода не може укладатися за заявками, які подає один учасник біржових торгів, за винятком випадків, коли учасник подає заявки на купівлю та продаж цінних паперів та інших фінансових інструментів в інтересах різних його клієнтів.

(пункт 2 розділу VI із змінами, внесеними згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України від 05.03.2009 р. N 246)

3. Ліквідність ринку відповідних цінних паперів та інших фінансових інструментів, які допущені до торгівлі на фондовій біржі, може підтримуватися маркет-мейкером.

Розділ VII. Розкриття інформації про діяльність фондової біржі та її оприлюднення

1. Фондова біржа зобов'язана оприлюднювати та надавати Комісії таку інформацію:

перелік торговців цінними паперами, допущених до укладення договорів купівлі-продажу цінних паперів на фондовій біржі;

перелік цінних паперів, які пройшли процедуру лістингу;

обсяг торгівлі цінними паперами (кількість цінних паперів, загальну вартість укладених договорів, курс цінних паперів щодо кожного емітента окремо) за період, установлений Комісією.

2. Комісія встановлює періодичні порядок та форму подання фондовою біржею інформації, зазначеної у пункті 1 цього розділу, та здійснює контроль за розкриттям цієї інформації.

3. Фондова біржа може оприлюднювати додаткову інформацію, що стосується результатів торгів та показників, які характеризують кон'юнктуру ринку.

4. Оприлюднення інформації, яка зазначена в пункті 1 цього розділу, обов'язково здійснюється на власному веб-сайті фондової біржі (у цілодобовому режимі), а також інформація може бути оприлюднена в періодичному друкованому виданні фондової біржі та/або офіційному друкованому виданні Комісії.

5. Фондові біржі здійснюють взаємний обмін інформацією щодо:

унесення та перебування цінних паперів та інших фінансових інструментів у біржовому списку, у тому числі перебування цінних паперів та інших фінансових інструментів у біржовому списку понад 30 календарних днів (найменування емітента, вид цінних паперів та інших фінансових інструментів, кількість цінних паперів та інших фінансових інструментів, номінальна вартість, дата останніх торгів за даним цінним папером та іншим фінансовим інструментом, ціна закриття за даним цінним папером та іншим фінансовим інструментом за результатами останньої торговельної сесії);

рівня лістингу цінних паперів конкретних емітентів чи перебування цінних паперів та інших фінансових інструментів у біржовому списку без унесення до біржового реєстру;

емітентів цінних паперів та інших фінансових інструментів, які перебувають у біржовому списку (найменування емітента, ідентифікаційний код за ЄДРПОУ, місцезнаходження);

біржового курсу цінних паперів та інших фінансових інструментів;

розміщення цінних паперів та інших фінансових інструментів;

вертикального та горизонтального спредів цінних паперів та інших фінансових інструментів;

лотів цінних паперів та інших фінансових інструментів.

(розділ VII доповнено новим пунктом 5 згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246)

6. Фондові біржі здійснюють інформаційну взаємодію у зручній для них формі (письмовій, електронній, шляхом розміщення інформації на веб-сайті фондової біржі).

(розділ VII доповнено новим пунктом 6 згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246)

7. Обмін інформацією між фондовими біржами здійснюється, як правило, щоденно.

(розділ VII доповнено новим пунктом 7 згідно з рішенням Державної

комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246)

8. У разі виявлення фондовою біржею у діях учасників біржових торгів діянь щодо впливу на ринкову вартість цінних паперів на організаційно оформленому фондовому ринку в інтересах такого учасника або третіх осіб, у результаті чого придбання або продаж цих цінних паперів відбувається за іншими цінами, ніж ті, які існували б за відсутності такого впливу, фондова біржа негайно повідомляє про це інші фондові біржі.

(розділ VII доповнено новим пунктом 8 згідно з рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 05.03.2009 р. N 246, у зв'язку з цим пункти 5 та 6 уважати відповідно пунктами 9 та 10)

9. Фондова біржа зобов'язана зберігати документи щодо оголошених заявок, укладених біржових угод та виконаних біржових контрактів не менше п'яти років.

10. Для забезпечення виконання функцій державного представника фондова біржа повинна забезпечити за допомогою відповідних технічних засобів у режимі реального часу доступ до інформації про хід біржових торгів. Робоче місце державного представника на фондовій біржі повинно забезпечувати постійну безперервну роботу протягом торговельного дня.

Розділ VIII. Розв'язання спорів між членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством

1. Фондова біржа повинна забезпечити безперервний контроль: за цінами на цінні папери та інші фінансові інструменти, організацією та проведенням біржових торгів, дотриманням вимог лістингу та делістингу цінних паперів; допуском членів фондової біржі та інших осіб до біржових торгів; котируванням цінних паперів та оприлюдненням їх біржового курсу; розкриттям інформації про діяльність фондової біржі та її оприлюдненням; дотриманням членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством, правил фондової біржі.

Фондова біржа повинна запобігати укладанню нестандартних біржових угод.

2. Порядок розв'язання спорів між членами фондової біржі та іншими особами, які мають право брати участь у біржових торгах згідно із законодавством, має визначати:

порядок створення та функціонування відповідного органу фондової біржі, який уповноважений вирішувати спори;

порядок розгляду спорів.

3. Фондова біржа забезпечує контроль за дотриманням членами фондової біржі, учасниками біржових торгів та емітентами, цінні папери яких унесені до біржового реєстру, правил фондової біржі.

4. Фондова біржа у разі порушення правил фондової біржі вживає заходів щодо усунення порушень, застосовує санкції до порушників. Фондова біржа протягом п'яти робочих днів повідомляє Комісію про виявлені порушення та застосовані санкції.

Розділ ІХ. Накладення санкцій за порушення правил фондової біржі

Порядок накладення санкцій за порушення правил фондової біржі членами фондової біржі та іншими особами, які відповідно до законодавства мають право брати участь у торгах, повинен містити:

порядок створення та повноваження відповідного органу фондової біржі, уповноваженого накладати санкції;

види санкцій за порушення правил фондової біржі;

порядок та підстави накладення санкцій;

вимоги до поширення інформації щодо застосованих санкцій;

порядок оскарження накладених санкцій.

Розділ Х. Вимоги до проведення заходів з фінансового моніторингу

1. Фондова біржа зобов'язана розробити і затвердити правила проведення фінансового моніторингу та програми його здійснення з урахуванням вимог законодавства України у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом.

2. Фондова біржа призначає працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу. Призначення відповідального працівника, визначення його прав та обов'язків, повідомлення про його призначення здійснюється відповідно до вимог законодавства України.

3. Фондова біржа зобов'язана здійснювати заходи, спрямовані на виявлення фінансових операцій, що відповідно до вимог законодавства України підлягають фінансовому моніторингу, та проводити їх реєстрацію відповідно до вимог законодавства. Фондова біржа відповідно до вимог законодавства зобов'язана проводити ідентифікацію особи, яка здійснює фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, а також особи, від імені якої здійснюється фінансова операція або яка є вигодоодержувачем.

4. Надання уповноваженому органу виконавчої влади з питань фінансового моніторингу інформації про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, здійснюється згідно з вимогами законодавства.

5. Документи, які стосуються ідентифікації осіб, якими здійснено фінансову операцію, що підлягає фінансовому моніторингу, та всю документацію про здійснення фінансової операції фондова біржа зберігає протягом п'яти років після проведення такої фінансової операції.

6. Фондові біржі зобов'язані сприяти представникам уповноваженого органу в проведенні аналізу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, та Комісії у виконанні функцій регулювання та нагляду за дотриманням вимог Закону України "Про

запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом".

Розділ XI. Контроль за функціонуванням фондових бірж

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює регулювання та контроль за діяльністю фондових бірж у порядку, установленому законодавством України.

**Директор департаменту
методології регулювання
ринку цінних паперів**

О. Тарасенко